

SCHRIFTELIJKE VRAGEN (artikel 33)

Datum: 22 augustus 2025

Onderwerp: Aanpassing van WBI-indeling Openbare CBS data

Aanleiding.

Het CDA heeft al langer de wens om openbare CBS data voor Culemborg meer zichtbaar te maken op wijkniveau. Op dit moment wordt bij CBS beschikbare openbare informatie over Culemborgse huishoudens verdeeld over twee wijken. Te weten Oost en West. Eind juni sprak ik daarover op een landelijke VNG kennisdag met werknemers van het CBS. Op basis van dat gesprek is gebleken dat de gemeente middels een collegebesluit zelf een gewenste herindeling op wijkniveau kan aanvragen (zie bijlage 1 en 2). De door de gemeenteraad vastgestelde omgevingsvisie, deelt Culemborg op in 11 herkenbare leef gebieden. Het CDA is van mening dat we er goed aan zouden doen deze ook als onderlegger te gebruiken voor de landelijke Wijk- en Buurtindeling (WBI), zodat de gemeenteraad in haar besluitvorming wijkgericht kan gaan werken. Nu is het eigenlijk nml. niet mogelijk om beleid te maken dat gericht is op de sociaal economische kenmerken van een wijk.

De Wijk- en Buurtindeling (WBI) is een indeling op basis waarvan CBS haar openbare data deelt. Op basis van de WBI worden diverse monitors in het sociaal domein gevoed. De WBI indeling wordt daarnaast door een breed scala aan andere partijen overgenomen en toegepast, waaronder planbureaus, politie, makelaars, journalisten, onderzoeksinstituten en diverse andere overheidsinstanties.

Een aanpassing van de WBI maakt wijken en buurten onderling beter vergelijkbaar. Ook wordt het mogelijk om meer wijkgerichte interventies toe te passen, omdat het dan duidelijker is waar welke maatregelen effectief kunnen zijn. Juist op de dossiers veiligheid, onderwijs en gezondheid zijn voordelen te halen als er meer wijkgericht beleid geformuleerd kan worden. Een wijk met een hogere sociaal economische score kan om andere maatregelen vragen dan een wijk met een lagere sociaal economische score. Voor een gemeente die zegt werk te maken van kansengelijkheid kan het wenselijk zijn deze informatie goed in beeld te hebben.

Het Centraal Bureau voor de statistiek (CBS) is verantwoordelijk voor de landelijke coördinatie en bijeenbrengen van informatiestromen per gemeenten. Het stelt in overleg met de gemeente ook de Wijk-en Buurtindeling (WBI) vast. Vanuit die rol geeft het ook adviezen aan gemeenten, provincies en Rijksoverheid. Het is aan gemeenten zelf om een aanpassing in gewenste wijkindeling bij het CBS bekend te maken. Gemeenten om ons heen beschikken over data die kan worden ingezien op wijk- en buurtniveau. We zien graag dat dit ook mogelijk wordt voor Culemborg.

Vandaar dat het CDA de volgende vragen heeft:

1. Is het college bekend met de mogelijkheid om bij CBS een verzoek in te dienen voor een aanpassing van de Wijk- en Buurt Indeling (WBI) op basis waarvan het CBS haar openbare data voor onze stad ontsluit? (zie ook bijlage 1)2. Is het college het met het CDA eens dat de vastgestelde omgevingsvisie een geschikt moment vormt om bij CBS een aanvraag in te dienen voor een aanpassing in de Culemborgse Wijk- en Buurt Indeling (WBI)?3. Is het college bereid een verzoek tot aanpassing van de WBI-indeling aan te vragen?

Wij zien het antwoord op bovenstaande vragen gaarne tegemoet.

Eventuele toelichting:-

Namens de fractie

CDA, Marco van Zandwijk

Bijlage I:

Informatie over aanpassing WBI-indeling op website CBS - De gemeente zelf de regie voert op het beheer van hun Wijk- en Buurtindeling (WBI). Als er wijzigingen gewenst zijn in de manier waarop de CBS haar openbare informatie data deelt, dan is het de gemeente zelf die hiertoe een verzoek dient in te dienen.

- Het CBS coördineert de landelijke WBI en kan gemeenten adviseren bij het maken van een goede Wijk- en Buurtindeling.
- Vaststelling van de Wijk- en Buurtindeling dient plaats te vinden door Burgemeester en Wethouders of de gemeenteraad. De gemeente dient er zelf alert op te blijven dat de indeling actueel is.
- Met de door de gemeenteraad vastgestelde omgevingsvisie is besloten om in Culemborg uit te gaan van 11 wijken. Elke wijk heeft zijn eigen kenmerken.
- De gebiedsindeling zoals door ons vastgesteld in de omgevingsvisie sluit goed aan op de richtlijnen zoals de CBS deze op haar website stelt. Dit lijkt logisch omdat de omgevingsvisie haar basis kent vanuit de ruimtelijke ordening, als wel de historische dan wel stedenbouwkundige opbouw van onze stad.
- Op basis van de door de gemeente doorgegeven wijk-indeling publiceert het CBS zijn statistieken op wijk- en buurniveau.
- De aanpassing brengt geen kosten met zich mee. Waar gewenst kan bij het CBS ook om advies worden gevraagd.
- Aanpassingen worden bij voorkeur doorgevoerd voor 1 januari van het volgende kalenderjaar.

(Bron: [Gemeenten en regionale indelingen | CBS](#))

BIJLAGE 2: Mailwisseling met contactpersoon CBS (geanonimiseerd)

Van:

Datum: 24 juli 2025 om 11:18:45 CEST

Aan: Marco van Zandwijk <Marco.van.Zandwijk@raadslid.culemborg.nl>

Kopie:

Onderwerp: RE: Vraag mbt andere indeling CBS informatie op wijkniveau Culemborg

Beste Marco van Zandwijk,

Via mijn collega kreeg ik uw vraag over het toevoegen van wijken. De gemeente mag altijd zelf bepalen welke wijk en buurten er nodig zijn. Wel heeft het CBS hier een coördinerende rol om voor alle Nederlandse gemeenten vergelijkbare gebieden te verkrijgen. Daarmee kunnen de statische gegevens tussen gemeenten en hun wijken en buurten beter vergeleken worden.

Onderaan [deze webpagina](#) zijn de richtlijnen terug te vinden.

Het CBS gebruikt voor de wijk- en buurtkaart (en daaraan gekoppelde statistieken) altijd officieel vastgestelde wijk- en buurtgrenzen. De vaststelling van gewijzigde wijk of buurtgrenzen verloopt in de gemeente meestal via een collegebesluit. Graag ontvangen we altijd even een bevestiging van het besluit voor we definitief mutaties overnemen. Dit is belangrijk omdat we na publicatie namelijk de buurtkaart niet meer kunnen corrigeren (deze is op heel veel plekken dan al overgenomen).

In de richtlijnen zijn naast informatie over de afbakening ook info opgenomen over wat voor soort bestanden er nodig zijn. Uw en uw collega's kunnen voor de communicatie altijd het emailadres wbcontact@cbs.nl gebruiken.

Ik zal nog even iets verder ingaan op de gewenste situatie die ik in uw mail las. 1 hele belangrijke richtlijn is dat wijken zijn opgebouwd uit buurten. Ik kan niet exact de grenzen van onze administratie en die uit de omgevingsvisie vergelijken, maar het lijkt erop dat de wijken uit de omgevingsvisie zijn opgebouwd uit de buurten die reeds bij ons bekend zijn. Als dat inderdaad het geval is, is de verandering van de 2 wijken die we nu kennen naar de 11 gewenste wijken en relatief makkelijk verandering (de buurtgrenzen zouden dan hetzelfde kunnen blijven en buurten hoeven dan alleen maar aan een juiste nieuwe wijkcode/wijknaam gekoppeld te worden). Een koppeltabel of aanpassing van onderstaand tabelletje zou dan kunnen volstaan samen met een officiële bevestiging van de overgang van 2 wijken naar 11 wijken. Indien de buurtgrenzen niet overeenkomen met grenzen die binnen de gemeente worden gehanteerd (om uiteindelijk bij elkaar opgeteld tot de juiste wijken te komen) en de gemeente wil die buurtgrenzen dan inderdaad ook wijzigen, dan hebben we nieuwe geografische bestanden nodig. Dat proces zal ongetwijfeld iets ingrijpend zijn (bv. omdat buurtbewoners belang hechten aan de naam van de buurt waarin ze wonen.)

Onderstaand een overzicht van de buurten en wijken uit onze huidige administratie. Een geobestand met de gebiedsindelingen voor de geospecialist kunt u hier vinden: <https://www.cbs.nl/nl-nl/dossier/nederland-regionaal/geografische-data/cbs-gebiedsindelingen>

BUURT_CODE	BUURT_NAAM	WIJK_CODE	WIJK_NAAM
BU02160100	Achter de Poort	WK021601	Culemborg West
BU02160000	Binnenstad	WK021600	Culemborg Oost
BU02160002	Bloemen/Oranjebuurt	WK021600	Culemborg Oost
BU02160010	Buitengebied Redichem	WK021600	Culemborg Oost
BU02160108	Buitengebied Vretstrooij	WK021601	Culemborg West
BU02160107	Buitengebied Waterlinie	WK021601	Culemborg West
BU02160003	De Hond	WK021600	Culemborg Oost
BU02160001	Dreven	WK021600	Culemborg Oost
BU02160101	Goilberdingen Oost	WK021601	Culemborg West
BU02160102	Goilberdingen West	WK021601	Culemborg West
BU02160106	Industrieterrein Pavijen	WK021601	Culemborg West
BU02160009	Lanxmeer	WK021600	Culemborg Oost
BU02160103	Parijsch Landzicht	WK021601	Culemborg West
BU02160105	Parijsch Lokkershoek	WK021601	Culemborg West
BU02160104	Parijsch Vlinderbuurt	WK021601	Culemborg West
BU02160004	Ter Weijde Componistenbuurt	WK021600	Culemborg Oost
BU02160005	Ter Weijde Statenliedenbuurt	WK021600	Culemborg Oost
BU02160006	Voorkoop Noord	WK021600	Culemborg Oost
BU02160007	Voorkoop Zuid	WK021600	Culemborg Oost
BU02160008	Westerkwartier	WK021600	Culemborg Oost

Mochten er meer vragen zijn dan horen we dit natuurlijk graag,

Met vriendelijke groet,

Projectteam Wijk- en Buurtindelingen

Sector Leefomgeving | Team Regio en Ruimte

CBS | Henri Faasdreef 312 | Postbus 24500 | 2490 HA Den Haag

wbcontact@cbs.nl